

PRO MEMORIAM

Eisner Rudolf

*gyémántdiplomás okleveles mérnök,
a MBE alapító tagja*

(1924-2012)

1959-ben ismertem meg, amikor műszaki rajzolóként a főnökömet tisztelhettem benne. Egyedül rajzoltam a keze alatt és később vázlat-skiccelő munkatársként is kimehettem a terepekre. Mélyépítési munkákkal foglalkozott, s munka közben jól megfigyelhettem a munkamódszerét. Könnyed volt, elegáns, de rendkívül precíz. Ezt szerettem és így jól megvoltunk együtt munkatársi kapcsolatban.

Amikor a Miskolci Bölcsész Egyesület megalakult azonnal meghívtuk és az első perctől fogva elnökségi tagja volt a közösségünknek. Óriási támaszt jelentett, mert a reális látásmódja mindig karbantartotta az intézmény működését, kritikája, megjegyzései pedig figyelemreméltó, előremutató értékűek voltak. Igényeltük és vártuk a véleményét.

Az egyesületben sokat dolgozott. Komolyan vette elnökségi tagságát és minden építészeti, földhivatali stb. munka területén eljárta, megmagyarázta, miről van szó és mindent pontosan le-dokumentált.

Budapesten született 1924. dec. 23-án, de Visegrádon nőtt fel. A Rákócianeumban érettségizett. A kitűnő középiskola nevelése szó szerint meglátszott rajta, mert igazi gentleman volt. Már otthon tanult németül és végül az évek során kitűnő stílusban és anyanyelvi szinten beszélt németül. Ezért meghívtuk a német szakosokhoz nyelvszaktanárságra és a hallgatóktól tudom, mennyire szerették és sokra tartották ezeket a studiu-

mokat. A testvére Eszterág Albert német szakos tanár volt és haláláig tanított egyesületünk német szakán. Eisner Gábort, a Rudolf fiát úgy megtanította németül, hogy az otthoni nyelvtanulás alapján tudta letenni a középfokú nyelvvizsgát. Német klubot szerveztek és vígan beszélgettek a miskolci német tanárokkal és német származású polgárokkal. Szerette a társaságot és meg is tudta szervezni.

A német tudása erősödött a háború alatt, amikor az oroszok közeledtek és már körül zárták Budapestet, akkor a budapesti Műegyetem diákjait két részre osztották. Egyik fele a diákságnak a védőkhöz csatlakozott. A fiatalabbakat kivitték Németországba. Itt Boroszlón /Breslau, Wroclaw/ táborban éltek és ott folytatták az oktatást. Amint a vonat kihúzott Budapestről, összezárt az orosz haderő a város körül. A műegyetemisták közül nagyon sokan meghaltak a budai vár védelmében. Palasnik Mária történész egy vastag könyvben megírta ezt az eseménysorozatot. Nem láttam a művet, de Eisner Rudolf meg volt vele elégedve, akkor biztos, hogy jó munka volt.

Nehéz elhinni, hogy nincs közöttünk, s nagyon fáj a hiánya. Talán kicsit enyhít a fájdalomkon, hogy a fia Gábor mellettünk maradt és mind tudásban, mind jellemében, mind segítőkészségben híven követi édesapja nyomdokait. 2012. október 3-én hunyt el. Nagy szeretettel őrizzük emlékét.

(Szerk.)

PRO MEMORIAM

Hegedűs Loránt

Nagy embertől és igaz magyartól búcsúzunk

(1930-2013)

83-ik esztendejében eltávozott közülünk *Dr. Hegedűs Loránt* lelkipásztor, teológus, író, a Duna-melléki Református Egyházkerület nyugalmazott püspöke (aki 1930-11-11-én született Hajdúnánáson, és 2013-01-26-án halt meg Budapesten).

Polihisztóri felkészültségű, prófétai hevületű, küldetéses igehirdető volt; szerteágazó tudományos, közéleti, egyházkormányzói tevékenysége jól ismert idehaza és külföldön egyaránt. Előadásait, írásait átszötte a haza és a nemzet sorsa iránti aggodó felelősségérzet; így bátran szólt az abortusz, az egyke, az öngyilkosság, az alkoholizmus, a homoszexualitás, a szektásodás és egyéb káros, önpusztító jelenségek ellen. Tisztán látta a társadalom elkorcsosulását, a politikai hatalmak mohó törtetését, az istentelen, materiális önzés hiábavalóságát, az egyszerű nép fölvilágosításának és föl-emelésének elkerülhetetlenségét. Teológusként, önálló gondolkodóként is méltó megújítója *Szász Károly*, *Baksay Sándor* és *Ravasz László* örökségének (utóbbinak tanítványaként is). Hazai és külhoni felsőoktatási intézmények állandó és megbecsült előadója volt. Professzori, ill. pedagógiai tevékenységét is a belső igényesség jellemezte. Magasra ívelő pályáját számos magyarul és világnyelveken (pl. németül, angolul) írt könyv, valamint több száz tanulmány és cikk dokumentálja. Következétesen képviselte a református egyház megtisztulásának és megerősödésének szükségességét, így a kommunista zsarnokság alatt papi tisztséget betöltők átvilágításának kérdésében is határozottan állást foglalt. Fontosnak tartotta az egyházi iskolák visszaszerzését és újraindítását, oroszlánrészt vállalt a Károli Gáspár Református Egyetem megalapításában. Tudo-

mányos elismertsége ellenére könyvei és cikkei évtizedekig nem jelenhettek meg, s később is csak nehézkesen, valamint doktorátusának megszerzését sem engedélyezték sokáig.

Hegedűs Loránt az érettségi után, 1949-től 54-ig, a fővárosi Református Teológiai Akadémián végezte el felsőfokú tanulmányait. Utána Bicskén, majd a pesti Kálvin téri gyülekezetben volt segédlelkész. Innen, az 1956-os forradalom idején vállalt aktív szerepe miatt, vidékre száműzték (állandó fenyegetettségben, sanyarú viszonyok közt élt, s időnként fizikai munkákra is rákényszerült, hogy családját eltarthassa); ezért Nagykőrösön, Monoron, Komlón és Alsónémediben folytatta hivatását. 1963-tól két évtizeden át Hidas település bukovinai székely gyülekezetének, majd 1983-96 közt (miután külföldi nyomásra visszahelyezték Pestre) a Szabadság téri egyházközségnek volt a lelki gondozója és pásztora. 1991-97 között a Magyarországi Református Egyház Zsinatának lelkes elnöki tiszteletét töltötte be, míg 1991 és 2002 között a Duna-melléki Egyházkerület elsőprő többséggel (84 %), kétszer is megválasztotta püspökének. 1996-tól 2004-ig a Kálvin téri református egyházközségben szolgálta az Urat és embertársait, vagyis visszatért oda, ahol elkezdte viszonzásos útját. Végül nyugdíjba ment, előzőleg azonban megakadályozták püspöki tevékenységének folytatását. 1999-től 2003-ig a Károli Gáspár Református Egyetemen tanított. Ezzel párhuzamosan számos előadást és igehirdetést tartott a határon túli, elszakított magyarság körében, valamint az emigrációban, pl. Torontóban, Bazelben, New Yorkban, Los Angelesben, Párizsban, Londonban, Sydneyben stb. Kiemelkedő eredményei közé tartozik az 1991-es (1938 óta az első!) budapesti

Magyar Református Világtalálkozó megszervezése és lebonyolítása; majd 1992-ben, az ökumenizmus jegyében, püspök-elnöksége alatt került sor *II. János Pál* debreceni látogatására, amikor a pápa megkoszorúzta a mártír gályarabok emlékművét, és istentiszteleten vett részt a Nagytemplomban. Megemlítem még, hogy élete alkonyán, magánemberként, a Magyarok Világszövetsége úttörő céljainak megvalósításába is intenzíven bekapcsolódott.

A dolgok mélyére nézve észrevehetjük, hogy „megbízhatatlan fekete bárány” volt Ő, mind egyházának „hivatalosai”, mind pedig a mindenkori hatalom szemében. Előfordult, hogy nyíltan gáncsolták, üldözték, s ha „eretnekként” meg is túrték a soraikban, sohasem támogatták igazán. Hívei, tisztelői ragaszkodásán túl ritkán kapott kitüntetést, elismerést érdemeiért és áldozatos tevékenységéért (az államtól tudtommal soha!). Hadd említsek meg most néhányat ezek közül: 1991-ben a Magyar Reformátusok Világszövetségének tiszteletbeli elnökévé választották; 1996-ban Bocskai-díjat kapott; 1998-ban a MIÉP-hez köthető Magyar Út Körök mozgalom tiszteletbeli elnöke lett; 2003-tól a Károli Gáspár Református Egyetem tiszteletbeli professzora; 2004-től (nyugdíjba vonulása után) a Szabadság téri Hazatérés Temploma egyházközsége örökös lelkipásztorává választotta, ahol fia mellett mindvégig odaadó szolgálatokat végzett. Hagyatékában nyilván számos kiadatlan, értékes írás maradt. Megjelent teológiai művei, irodalmi monográfiái, nemzetstratégiai kötetei közül néhány ismertebb cím: „*Az istenkérdés szempontjai*” (doktori disszertáció, 1979, Basel), „*Harc a magyar igazságért*”, „*Testvérek, menjünk bátran!*”, „*A transzcendencia fogalma*”, „*Jézus és Európa*”, „*Isten szuverenitása s az ember felelőssége*”, „*Isten kezében a történelem*”, „*Nyitás a végtelenre*”, „*Apokalipsziszból megmentő emlékezés*”, „*A költő-vátesz Ady I-IV:*” (utolsó, 2000 oldalas, lenyűgöző elemzése) stb.

Vallásfelekezettől függetlenül, Hegedűs Loránt a nemzet lelkiismerete és szakrális tanítója volt. Egy rendíthetetlen, őrt álló Bástyá, aki teljes energiájával, már-már megszállottan védte népünket, anyanyelvünket, ősi kultúránkat, hagyományainkat s keresztény (keresztyén) hitünket. A ki-

irtásra szánt magyar életért sikoltott, a zuillus, a romlás korszakában s a halál kegyetlen birodalmában. Jó 15 éve személyesen is ismerem Őt. Ritkán találkoztunk csak, egy-egy kézsorításra, néhány gondolatunk kicserélésére, de ezek a föl-emelő pillanatok mindmáig élénken visszhangznak bennem. Volt szerencsém néhányszor meghallgatni nemzetvédő szónoklatait, irodalomtörténeti előadásait, templomi prédikációit is. Egyik meghatározó élményem vele kapcsolatban *Rakovszky József* költő sírkőavatása a pilisi temetőben, ahol Ő végezte a papi szolgálatot, én pedig a kortárs alkotók nevében búcsúztam az elhunytól. Felejthetetlen találkozásunk volt a fővárosi Hősök terén tartott tüntetésen, ahol mindketten beszédet mondtunk, amiket a közönség kitörő tapsokkal honorált. Nyíltan föl vállalt radikális közéletisége jegyében, 4-5 alkalommal emlékeztető előadásaival is megtisztelte az általam rendezett Szittya Világtalálkozókat, legutóbb 2012-ben, „*Isten mindent megtesz értünk, de semmit helyettünk*” címmel. Büszke vagyok rá, hogy sűrű elfoglaltságai dacára figyelemmel kíséerte, s nagyra tartotta írói-költői munkásságomat és a magyarság érdekében kifejtett építő cselekedeteimet. Szívből örülök, hogy a barátja lehettem. Az utóbbi években súlyos betegségek kínozták, gyakran kórházi kezelésekre szorult, ami szinte előrevetítette a közelgő szomorú véget. Halálhíre mégis megdöbbenett, s hiánya fájdalommal tölt el. Röstellem, de van egy adósságom is vele szemben. Megkért ugyanis, hogy írjam meg a véleményemet, benyomásaimat Adyról szóló négykötetes, monumentális enciklopédiájával kapcsolatban (akkor még csak kettővel készült el). Sajnos erre mostanáig nem keríthettem sort, s félek, ha valaha módom nyílik rá, már mindenképpen elkésem vele, s legföljebb egy mennybéli könyvtár asztalánál olvashatja mondataimat.

Egy nagyszerű, fáklyaként világító életpálya jutalmául áldja meg, és ölelje magához a jószágos, mindenható Isten!

Hegedűs Loránt temetése 2013. február 16-án (szombaton) 13 órakor volt a Fiumei úti sírkertben.

Siklósi András

Az életrajzból kimaradt Dr. Hegedűs Lorántnak a MBE-hez fűződő kapcsolata. A püspök professzor megalakulása óta támogatta intézményünket. Dr. Horváth Barna esperes professzor tervei alapján kezdeményezte a Ráday utcai református teológiának egyetemmé válását, s a MBE-t, mint bölcsészkart kívánta az egyházi intézményben honosítani. A holland protestánsok ezt a kezdeményezést jelentős anyagi erővel támogatták Szabó Dániel közreműködésének eredményeként. Dr. Hegedűs Loránt meg is alapította a Károli Gáspár Református Egyetemet, az egyesület bevonása nélkül ugyan, de ez mitsem von le abból az érdemből, hogy e g y e t e m a l a p í t ó tudósi és szervezői érdemeit méltatnunk kell. Az egyesület professzorait hívta meg az oktatói gárdába és a szenior rektorjelöltünket, a kamarazene ének-zene szakunk tanszékvezetőjét Dr. Ujfalussy József zenetudóst kérte fel a református egyetem rektori pozíciójának betöltésére.

Hegedűs Loránt a magyar protestánsok Pázmány Pétere. Nélküle szegényebb lenne a magyar felsőoktatás egy jelentős intézménnyel.

1993-2010-ig oktatott a MBE-ben Bibliaismeretet, egyháztörténetet, költészetet. Többször

tartott évnyitó beszédet, s megtisztelte ünnepségeinket gyönyörű szónoklataival.

1999-ben díszdoktorrá avattuk. Az eseményre összegyűlt É-K Magyarország református egyházainak papsága és vezetősége. A díszdoktornak járó aranygyűrűt és oklevelet Pálné Dr. Conty P. Magdolna filozófiatörténész, Dr. Horváth Barna és Dr. Szathmári Sándor református professzoraink adták át. Hampó József: *Homage à Hegedűs Loránt c. trombitaduóját* Aranyosi György trombitaművésszel adták elő, s utána díszkötésben átadták a zeneművet. Hegedűs Loránt püspök Úr az ünnepség előtt istentiszteletet tartott a Vasgyári Református Templomban, mely zsúfolásig megtelt és lelkesen énekelte a *Fel barátim drága Jézus zászlaja* alatt kezdetű záróéneket. Az Ő díszdoktor avatása a város és a tájék reformátusságának is ünnepnapja volt.

Mi valamennyien megismertük szellemének gazdagságát, emberi nagyságát. A könyvei anyagát a megírás folyamatában adta elő, s figyelembe vette a hallgatók reagálását. Olyan európai jelenség volt, aki magán hordozta a magyar református papok egyszerűségét, s lelkének emelkedettsége élő fáklyaként világított.

(Szerk.)

